

Pfalz, in het Hollandsch De Paltz of De Palts geheeten, is de naam van een der Zuid-Westelijke provincies van het voormalige Duitsche rijk. Voorheen onderscheidde men tusschen de Boven- en Beneden-Palts, de eerste ook wel de Beiersche Palts, de tweede de Palts aan den Rijn geheeten. Na 1815, toen de Palts, na tijdelijk aan Frankrijk te hebben behoord, weer aan Duitschland kwam, bleef alleen de Rijn-Palts als zelfstandige provincie bestaan, doch werd de Boven-Palts deels bij Beieren, deels bij Hessen-Darmstadt, deels bij Pruisen gevoegd.

Kerkhistorisch heeft de Palts vooral bekendheid gekregen in de 16de eeuw, toen ze, tijdens de regering van den calvinistischen keurvorst Frederik III, een toevluchtsoord werd voor de Nederduitsche vluchtelingen. Met name de stad Frankenthal, waar zich in 1562 onder leiding van Datheen niet minder dan een 60tal families vestigden, is een der belangrijkste vluchtelingencentra geworden. [42.

Pfleiderer (Otto), 1839—1908, theologisch hoogleraar te Berlijn, vertegenwoordiger der speculatieve moderne theologie, die tegenover Ritschl, de dogmatiek wijsgeerig ontwikkelde en het oudsche Christendom onder Hegel's invloed behandelde.

Phaenomenologie. Verschijningsleer; „een tot de laatste elementen doordringende analyse van de verschijnselen in zich zelf” (Stumpf); bij Hegel „Phaenomenologie des Geistes”: de blootlegging van het bewustzijn in zijn voortbeweging van de eerste onmiddellijke tegenstelling tusschen zijn wil en die van zijn tegenstelling, tot den absoluten wil. De phaenomenologische methode in de logica is er op uit, een scherpe analyse te geven van datgene wat de zin, de „Bedeutung” is van een begrip, een oordeel, enz. Natuurlijk ligt hierachter een bepaalde psychologische functie; men kan dan ook zeggen, dat het onderzoek zich uitstrekt tot datgene, wat met een begrip, oordeel, enz. „gemeend” is. (Zie Husserl, *Logische Untersuchungen*; Geysler, *Neue und alte Wege der Philosophie*.) [51.

Phidias, de beroemdste van alle Grieksche beeldhouwers, geboren te Athene omstreeks 500 v. Chr., bereikte zijn hoogste ontwikkeling onder zijn vriend Perikles, van wiens ondernemingen hij de ziel en het leidend hoofd was. Door zijn goden-idealen stelde zijn roem in de oudheid dien van bijna alle anderen in de schaduw. Zijn grootste werken zijn het Zeus-beeld te Olympia, een werk des ouderdoms, en zijn beeld van Pallas Athene in het Parthenon. Beide zijn van goud en elpenbeen om een houten kern en worden geroemd als het schoonste en verhevenste, dat op plastisch gebied ooit is voortgebracht. Het op de Akropolis te Athene staande kolossale bronzen standbeeld van Athene Promachos, dat reeds van verre uit zee zichtbaar was, en dat opgericht was uit den bij Marathon behaalden buit op de Perzen, alsook verschillende beelden van Aphrodite, waarvan het chryselephantijne beeld te Elis het voornaamste was, zijn mede door hem vervaardigd, terwijl de prachtige beeldhouwwerken van het Parthenon onder zijn leiding zijn tot stand ge-

komen. — Op ongeveer 68-jarigen leeftijd door de vijanden van Perikles valschelijk beschuldigd, werd hij in den kerker geworpen, waar hij vermoedelijk door toediening van vergif gestorven is. [33.

Philanthropisme is de naam voor die paedagogische richting in de 18e eeuw, welke door middel van een natuurlijke ontwikkeling der menschelijke gaven en krachten het geluk der menschheid bevorderen wil. (Zie art. *Basedow*.) [29.

Philanthropische inrichtingen. (*Centraal Bond voor Inwendige Zending en Christelijk-Philanthropische Inrichtingen*.) De beide bestaande organisaties: Comité voor Inwendige Zending in Nederland (opgericht 1915) en Centraal Bond van Christelijk Philanthropische inrichtingen in Nederland (opgericht 1901), die gezamenlijke belangen en banden hadden, konden op den duur moeilijk naast elkaar blijven bestaan, daar beider werk parallel liep; immers de „Inwendige Zending” werd ook door woord en daad gedreven. Vandaar dat men streefde naar fusie, die in 1925 tot stand kwam. Als naam voor de nieuwe organisatie werd de bovenaangegevene vastgesteld. Zij is gevestigd te Amsterdam, Stadhouderskade 137 (Directeur Jhr. M. C. T. van Lennep).

Bij dezen Bond zijn aangesloten, volgens de laatste opgave, 131 vereenigingen, ondergebracht onder de hoofden: *a.* Inwendige Zending, Evangelisatie, Bijbel- en Lectuurverspreiding; *b.* Bevordering van geestelijk leven onder jongeren; *c.* Zorg voor weezen en verwaarloosde jeugd en voor ouden van dagen; *d.* Steun aan en redding van vrouwen en meisjes; *e.* Drankbestrijding; *f.* Zorg voor zieken en gebrekkigen; *g.* Vacantie-koloniën, Rust- en Herstelingssoorten; *h.* Christelijk-maatschappelijke arbeid.

Doel van den Bond is, volgens art. 2 der statuten: Bevordering van samenwerking op het gebied der Inwendige Zending tot meerdere bekendmaking, uitbreiding en verbetering van dezen arbeid. Een grondslag is er niet. Leden zijn: in het Rijk gevestigde, rechtspersoonlijkheid bezittende Vereenigingen, Stichtingen en Kerkelijke Commissiën, wier doel overeenkomt met het doel van den Bond. Overeenkomstig zijn doel is de taak van den Bond in drie onderdeelen te splitsen: 1°. Inwendige Zending en Gemeente nader tot elkander te brengen; 2°. de aangesloten Vereenigingen en Stichtingen meer direct te dienen om den onderlingen band te versterken; 3°. zelf Inwendige Zending-arbeid aan te vatten, waar dat noodig mocht wezen. („Wat bedoelt de Centraal-Bond? Een blik in den arbeid”, *Jaarverslag 1927*, bl. 4, 5).

Van den Bond gaat uit een Informatiebureau en een Bemiddelingsbureau; hij telt correspondentieschappen; houdt congressen en conferenties; heeft tot orgaan: *Woord en Daad* (onder hoofdredactie van Dr. O. Norel), loopend in den zeventen jaargang (1928); gaf een Handboek uit; heeft en verstrekt maandelijksche „Mededeelingen”; bezit een Bibliotheek; houdt inspectie op de aangesloten Stichtingen (Inspecteur Mr. A. de Graaf); bevordert het werk der Tentzending; heeft in eigendom verkregen het Bijbelsch Museum (omvattende de verzameling van wijlen Ds. L. Schouten,